

יש להבין הענין של מתן אוזן ובהונות במצורע שלא מצינו בכל התורה כולה רק במלואים בכהנים:

והנה בכהנים כתיב (דה"א כ"ג י"ג) ויבדל אהרן להקדישו קודש קדשים, ואף שכל ישראל הם פנימיים, הבדיל את אהרן מעדת ישראל להיות פנימיות שבפנימיות, וכמו שיש הבדלה בין ישראל לאו"ה היינו שהאו"ה הם חיצוניים וישראל הם פנימיים, כ"כ יש הבדלה בין כהנים לישראלים, שהם פנימיות הפנימיים. וע"כ כאשר נעשו כהנים ונתהווו ברי' חדשה הוצרכו ליתן על תנוך אוזן ובהונות [והטעם י"ל, דהנה אברי הידים והרגלים מתפשטים מן הגוף כמ"ש מהר"ל ז"ל ונוטים יותר אל החיצוניות, וגם האוזן יש לה התפשטות כאמרם ז"ל (כתובות ה' ע"ב) אל ישמיע אדם לאזניו דברים בטלים מפני שהן נכוות תחילה לאברים, ונראה הטעם שנכוות תחילה לאברים מה"ט מפני שיש להן התפשטות יותר מהגוף, וכשתענין ותדקדק בטיב האברים תמצא שכל האברים יש להם תנועה, שהנפש שהיא בפנימיות הגוף יש לה כח להניע את האברים, חוץ האוזן שאין לאדם כח להניע את האוזן כלל, וע"כ מפני שהיא רחוקה יותר מכחות הנפש ואין בכח הנפש לנענע אותה, וע"כ הכהנים שנתהוו פנימיים צריכים האברים האלו שרחוקים מפנימיות הנפש להתקדש עוד יותר ע"י מתנות תנוך ובהונות למען יכללו גם הם בפנימיות. והנה מצורע נעשה נבדל מכלל ישראל ונעשה חיצוני כמ"ש חז"ל הוא הבדיל הוא יבדל ומושב חוץ למחנה חוץ לחומה כמו שהוא חיצוני, כי ע"י חטא לשה"ר יוצא ממעלת ישראל שהם פנימיים כמ"ש המהר"ל ז"ל עמ"ש במרע"ה שראה בהן דלטורין אמר שמא אינן ראוין להגאל עיי"ש, וע"כ כאשר נטהר למען יתהווה שוב פנימי הוא ענין הוי' חדשה כענין הכהנים במלואים, וע"כ הוצרך ג"כ מתנות תנוך אוזן ובהונות. ובפסיקתא (פ' מ"ח) אמר הקב"ה למשה אמור לאחיך אהרן חסד גדול עשיתי עמך וכבוד גדול חלקתי לך שנשרפו בניך אני נתתי אותם לפנים מכל המחיצות וכו' וכל שהוא נכנס לאוהל מועד שלא ברשות נצטרע וכך היית מבקש שיהיו בניך מצורעים מן יושבים לפנים מכל המחיצות היית מבקש שיהי' יושבים לעצמם חוץ לכל המחיצות וכו', הרי שכהנים הם פנימיים היפוך המצורע, וע"כ בטוהרת המצורע שהוא לעשותו פנימי, הוא מענין ענין התקרבות הכהנים:

וכן השערות שבראשו שהן המשכה מן הפנימיות שבו שהוא המוח, היא התפשטות כח רע, על היפוך שבניזר דכתיב קדוש יהי' גדל פרע שער ראשו, ושניהם אסורים בתספורת, זה למעלתו וכתיב בהם ונתן על האש אשר תחת זבח השלמים, וזה לחסרונו וגריעותו שלא יתפשט ממנו ולהלאה כח רע זה. וכן על שפם יעטה כמ"ש הא"ע שלא יזיק ברוח פיו, ולדרכנו נאמר שהבל היוצא מרוח פיו הוא פנימיות הגוף, ע"כ מוטב שיהי' מקור מושחת זה סתום:

ויש עוד לומר דהנה אמרו ז"ל (ערכין ט"ו ע"ב) שלה"ר מגדיל עוונות כנגד ע"ז ג"ע ושפ"ד, וכבר אמרנו בשם מהר"ל ששלוש עבירות אלו הן קלקול גוף ונפש ושכל, ע"ז קלקול השכל, ג"ע קלקול הגוף, שפ"ד קלקול הנפש, ולה"ר המגדיל עוונות כנגד שלשתן הוא קלקול צלם אלקים כח המחבר כל שלשה אלה יחדיו. ולעומת ארבעה אלה יש במצורע ד' מצוות, בגדיו יהיו פרומים, שבגדים הם מכסין על הגוף, וזה שקלקל מעלת הגוף ע"כ נתקלקל אצלו כבוד הבגדים, וראשו יהי' פרוע, כי השערות הם התפשטות כח המוח והשכל משכנו במוח וזה שקלקל כח השכל ע"כ ראשו פרוע, ועל שפם יעטה, כי ההבל היוצא מהלב הוא כח הנפש שמשכנו בלב, וזה שקלקל מעלת נפשו ע"כ מיקק ההבל שמהלב, ובדד ישב מחוץ למחנה מושבו, הוא מחמת קלקול כח צלם אלקים המחבר, על כן גם ממנו נפסק החיבור לכלל ישראל:

והנה במצרים שהיו ישראל כעובר במעי בהמה ולא היתה להם מציאות בפ"ע, ע"כ ניטל מהם הכח הפנימי שלהם, אחרי שהיו פנימיים עוד מימי האבות, שבו בגלותם להיות בלי חיות פנימיות, וכמו המצרים שהם לגמרי חיצוניים, וע"כ היו בהם דלטורין, כי ח"ו לומר שישראל מצד עצמם היו דלטורין אלא שבה להם זה מכח הגלות. אך משרע"ה הוי' סבור שהדלטוריא היא סיבה לגלות, אבל לא הוי' כן אלא להיפוך שהגלות היתה סיבה לדלטוריא. וגם כל הענין שהיו במצרים עובדי ע"ז הכל הוי' פרי הגלות, ומשום שנשתאב בהם כח רע היפוך הפנימיות שלהם וקענין מצורע. וכבר אמרנו במק"א שד' הגזירות שהיו במצרים היו מקבילות לגוף ונפש ושכל וצלם אלקים המחבר את שלשתם ואין לכפול הדברים, וע"כ כשנגאלו היו צריכין טהרה מעין טהרת המצורע, וזהו שפסח מצרים טעון הזאה באגודת אוזב משא"כ פסח דורות:

3 ספר שם משמואל פרשת מצורע - שנת תר"ע

להבין הענין של שלשת הקרבנות אשם חטאת ועולה לטהרת המצורע. הנה בש"ס ערכין (ט"ו ע"ב) דלשה"ר מגדיל עוונות כשלוש עבירות ע"ז ג"ע ש"ד. והנה חטא ע"ז הוא במחשבה כאמרם ז"ל (סנהדרין ס"ב) אי לא קיבלו עלי' באלוה לא כלום הוא, הרי דכל החטא הוא במחשבה, וג"ע החטא הוא במעשה, שהרי מתעסק חיוב, וש"ד הוא חטא ופגם בחיבור שבין הנפש שבה כח המחשבה ובין הגוף שהוא עושה המעשה, וע"כ נקרא שפיתך דמים אף שלא הוציא ממנו דם כמו החונקו, כי איתא בעה"ח (שער אב"ט) שבכל הדברים המשתנים זמ"ז יש ביניהם דבר ממוצע לחברם, ובין גוף לנפש הוא רביעית דם שהנפש יוצאה בו, וע"כ ההורג את אדם שפוגם בחיבור הזה נקרא ש"ד, ולשה"ר שמגדיל עבירות כנגד שלש אלו, א"כ פוגם בנפש שבו המחשבה ובגוף שבו המעשה ובחיבור שבין הגוף והנפש. וע"כ המצורע שהוא בעבור חטא לשה"ר כאמרם ז"ל (ויק"ר פ' ט"ז) מצורע מוציא שם רע, באו בטוהרתו שלשת הקרבנות לתקן שלשה פגמים אלו. עולה היא תיקון על המחשבה דעולה באה על ההרוח הלב, ע"כ תיקון חלק חטא ע"ז שבלשה"ר הוא ע"י קרבן עולה. וחטאת שבאה בכל מקום על שוגג, א"כ הרי היא תיקון על חטא הנעשה במעשה בלתי מחשבה, בכך היא תיקון לחלק חטא ג"ע שבו שהוא פוגם הגוף כנ"ל. ואשם הוא ממוצע בין עולה לחטאת שמתן דמים שבאשם שוה לעולה, שהרי מתן דמים שבקרבן הוא תיקון הנפש כאמרם ז"ל תבא הנפש ותכפר על הנפש, והבשר שהוא כנגד חלק המעשה נאכל כמו חטאת, ור"א משוה אשם לחטאת שגא' כחטאת כאשם, א"כ הרי אשם הוא תיקון לחיבור שבין הנפש שבה כח המחשבה ובין הגוף שבו כח המעשה, וע"כ אשם מכפר על חלק ש"ד שבלשה"ר:

והנה שבת הוא היפוך מנגע כאמרם ז"ל (ספר יצירה) אין למעלה מעונג ואין למטה מנגע, ובכך נמצא במצוות שבת ג"כ שלשה דברים שהם היפוך פגם ע"ז ג"ע וש"ד, שזכור ושמור הם נגד קדושת המחשבה והמעשה, דזכור הוא קדושת המחשבה, ושמור שהוא שלא לעשות מלאכה הוא קדושת המעשה, ועוד אמרו חז"ל בשבת יעשה כולו תורה, ותורה היא קדושת חיבור מחשבה ומעשה, דעקימת שפתיו הוי מעשה, והעיון וההגיון הוא המחשבה:

ולפמ"ש שהמצורע יוצא מכלל פנימיות ישראל ונעשה חיצוני, יובן הטעם, שבש"ס ערכין סיפר אין לו תקנה וכן הוא דעת ר' יצחק בזוה"ק כל חובי עלמא מכפר עלייהו בתשובה בר מההוא לישנא בישא ודאפיק שום ביש על חבירו כו'. וי"ל שהוא כעין חטא המוציא שז"ל דאיתא בזוה"ק דאינו מתכפר בתשובה דברית המעור מכוון כנגד ברית הלשון, ובשניהם החטא בפנימיות כמובן, אבל כבר כתבנו במק"א שהתשובה שאינה מועלת היא רק תשובת עזיבת החטא לבד, אבל תשובה גדולה היינו שמתחיל לעבוד את ד' מחדש כמו קטן שנולד וכמ"ש הרמב"ם ז"ל (בה' תשובה) מדרכי התשובה כו' ומשנה שמו כלומר אני אחר ואיני אותו האיש שעשה המעשים כו' ובכתבי האר"י ז"ל שעיקר תשובה הוא עסק התורה, שהתורה"ק היא פנימיות והמתנדב בתורה נעשה שוב פנימי ומתקן מה שחטא בפנימיות:

ולפי הדברים האלה יובן מה שטומאת וטהרת המצורע הן דוקא ע"י כהן ואפ"י חכם שבחכמים אינו יכול לא לטהר ולא לטמא, משום שעיקר הענין של טהרת וטומאת המצורע הוא לקרבו או להרחיקו מפנימיות, ע"כ צריך לזה כהן שהוא פנימי יותר:

2 ספר שם משמואל פרשת תזריע - וחודש שנת תרע"ג

והצורע אשר בו הגע בגדיו יהיו פרומים, וראשו יהי' פרוע, ועל שפם יעטה, וטמא טמא יקרא. נראה דענין הצרעת לפי שמבואר בכתבי האר"י ז"ל הוא סילוק כח הפנימיות, כי כל ישראל הם פנימיים בסוד ישראל עלו במחשבה וזה קילקל הפנימיות שלו, וע"כ אומה"ע שהם לגמרי חיצוניים לא שייך אצלם ענין נעים. ויובן ביותר שהנגעים באים על לשון הרע שזה היפוך מעלת ישראל שהם פנימיים, וכמ"ש מהר"ל בהא דראה שיש בהם דלטורין אמר מעתה שמא אינם ראוים להגאל, וע"כ לעומתו שורה בו כח רע פנימי, כענין טעם הזוה"ק בטומאת מת, וכבר אמרנו במק"א בשם כ"ק אבי אדמו"ר זצלה"ה בטעם בגדי כהונה מחמת שכל דבר פנימי צריך כיסוי, וע"כ זה שנסתלק ממנו כח פנימי של קדושה ושורה בו כח פנימי טמא, הוא להיפוך שבגדים מזיקים לו שבה נתחזק הכח הפנימי הרע, ע"כ בגדיו יהיו פרומים.